

Békepipa

Pár nappal ezelőtt gyűjtötünk vezetett Mórba. Minden gyanú nélkül nyitottunk be a művelődési házba vizet kérni, meg aztán magunkkal szándékoztunk vinni Szabó Vilmit is, afféle „jó fogás reményében”. Az igazgató éppen telefonált, de amint meglátott, egyszeribe a kagyló mellé beszélt, egyenesen hozzám. Valahogy így:

„Te meg be mertél ide jönni? Megfogtad a ház kilincsét itt, Mórán? Hát van neked lelked, hogy a tápai népdalminősítőn való részvételünkről szót se írtál, mert mi a zánkányszékiekkel „csak” vendégeskedtünk? Egykomám, tudd meg, ez nagyon fáj nekünk. Ne is mondd itt senkinek nevedet, hogy te vagy az a híros, nevezetős... mert agyonvernek a papucssarkával a asszonyok.”

A keservit! Azt se tudtam nagyhirten, hogy élő vagyok-e, vagy holt, de azt az első pillanatban igen, hogy Szabó Vilmosnak igaz van, s igazuk van a zánkányszékieknek. Monoki Lajos karnagy barátomnak, akiknek minden általam is látott-hallott dalolási alkalmuk valósággal elragadt! Ezt nem a mentegődzés hozza ki belőlem, hanem az őszinte nagyra-becsülés! Arra is emlékszem, amikor a mórakalmiak „Parasztkórus” lettek, kézzel-lábbal hadakoztak ebbéli minőségük ellen, mert mi az, hogy parasztkórus? Valahogy lekicsiny-

lőnek érezték. Pedig de-hogyis az, Lassacsán meg-békéltek a nevükkel, sőt azóta a nagy sikerek birtokában már igen féltve őrzik eme minősítő bizonyítványukat, hiszen az országban igen kevés hasonló dalműködik, s maga Csongrád megye két dal-körrel van közöttük.

Ezek az együttesek Csongrád megyei népdalokat énekelnek, amelyeket maguk gyűjtötték, de szép számmal található gazdag, színes repertoárjukban Bartók, Kodály, Kis Lajos és mások század eleji gyűjtéséből, feldolgozásából. A zánkányszékiek — bár velük még nem találkoztam a kinos, (számomra kinos) eset óta — több nagy ki-tüntetés és rangos helvezés birtokosa, a megye különböző területeinek dalaiból magas művészi fokon, anyanyelvi szinten énekelnek. Hírük az országhatáron kívülre hallik.

El nem hangzott és elhangzott sérelmük jogos, miattuk félve megyek Zánkányszékre is gyűjteni, pedig menni kell. Nincs más tennivalóm: mindennemű mellébeszélés és ígéretes helyett üzenem mindkét kiváló dalkörnek és a helységek kultúráját kedvelő közönségének, béküljünk meg. Valamikor még gyűjtögetni akarunk ott, s tudom, eljön az az idő is, hogy együttesük életéről, munkájáról, eredményeiről írhatunk.

Hj. Lele József

Az Éva az Éváknak

Az Éva lánykakonfektó-bolt az egyik legnépszerűbb, legforgalmasabb üzlet a városban. Már a kirakata is vonzó, s aki bent körülnéz, nem csalódik. Csinos szoknyák, ruhák, farmeröltözékek várnak gazdára, kapni nadrágszoknyát, divatos kőtényruhát és esőköpenyt: mama és lánya egyaránt talál közöttük kedvére valót.

Középkorú asszony két fiatal lánnyal. A tarka, vékony anyagú nyári ruhák között válogatnak. A mama rámutat egy kékmintásra, le is veszi az állványról, lánya elé tartja. Az fintorog, inkább a hát nélküli, élénk pirosat szeretné. Erről meg a húga akarja lebeszélni. Nézegetik, melyik áll jobban az arcához, a haja színéhez, melyiknek divatosabb a szabása. Mindenesetre felpróbálja mind a kettőt, s még egy harmadikat, a kékfestő anyagút is.

Dönteni ezután sem tud. Kérdőn néz körül. Ekkor már Rózsika, az eláruló is közbeszól. Kedvesen, mosolyogva mondja, szerinte a hát nélküli kivágott ruha áll legjobban.

— Fiatal lányon nagyon csinos, az anyaga is kitűnő. Hamar szárad, vasalni sem kell.

Még az időközben érkezett, idős asszony is bólint a szakvéleményre. Neki aztán tényleg semmi köze hozzá, de ő sem tanácsolhat mást.

— Egyébként is — fordul Róka Sándornéhoz, az elárulóhoz — ha maga kínálná, talán még én is megvenném.

Csak lennék pár évvel fiatalabb. A csomagot megmondják, talabb. A vevők közül többen elmosolyodnak, már régóta figyelik a beszélgetést. Lám, mit tesz a szíves szó, a kedvesség. A mama is elégedett: most már ő bizonygatja, jobban aligha választhatják volna. Jókévdűen teszik el a csomagot. Mondaniuk sem kell, máskor is szívesen jönnek ide vásárolni.

Az Éva kilenctagú eláruló gárdája szocialista brigádban dolgozik. Többségük fiatal, huszoneves, vagy alig múlt harminc. Szeretik a munkájukat, s többet tesznek, mint ami a kötelességük. Ismerik a divatot, tudják, mint keresnek a vevők. Butty Mihályné a bolt, s Léva Józsefné a brigád vezetője rendszeresen jár dívatbemutatókra. Bőngészik a lapokat, hogy az áru kiválasztásakor a legszebb, legkeresettebb darabokat rendeljék meg üzletük számára.

— Itt a boltban is meg-hallgatjuk a véleményeket. Nekünk sem mindegy, tesz-e amit kínálunk. Hogy még jobban tájékozódhasunk, dívatbemutatókat rendezünk. Évente négyet-ötöt is: gyárakban, iskolákban, művelődési otthonokban. A közvéleménykutatásnak jobb módja alig akad. Az alkalmi manóknak — diákok, munkáslányok — szépítgetés nél-

kül, őszintén megmondják, mit gondolnak a ruhákról. Ha szívesen viselnék, nyugodtan kínáljuk őket az üzletben is.

A módszer bevált. Az Évában egymásnak adják a kilincset a vásárlók: sokan rendszeresen visszatérnek. A kereskedők munkáját dicsérik, hogy az üzletben átlagosan 13—14 millió forint évente a forgalom. Tavaly 131 százalékra teljesítették a ter- vet, több mint 18 millió forint gyűlt össze a kasszában.

A vásárlók könyvében olvasható bejegyzések elárulják: a vevők elégedettek a választékkal, hálásak a figyelmes kiszolgálásért. Aki először lép az üzletbe, annak is feltűnik, szinte családfias a légkör. Tulajdonlákusukat sem csinosíthatják, gondozhatják nagyobb szeretettel az Éva elárulóit, mint a boltjukat.

Együtt járnak immár három esztendeje a dorozsmai cigányiskolába. Iskolaév kezdetén, karácsonykor, húsvétkor, gyermeknapon rendszeresen meglátogatják az iskolásokat. Soha nem érkeznek üres kézzel. Elviszik a rokonoktól, ismerősöktől összegyűjtött ruhákat, írások, gyurma, diavetítő, s más hasonló iskolai segédeszköz is kerül a csomagba.

Ladányi Suzsza

Évzáró a középiskolákban

Szombaton befejeződött a tanítás az ország 529 gimnáziumában és szakközépiskolájában. A gimnáziumok I., II., III. osztályaiban osztályonként 23—24 ezer, a szakközépiskolákban osztályonként 26—29 ezer diáknak jelezte a csengőszó az 1976—77-es tanév végét. A gimnáziumokban megközelítően 23 ezer, a szakközépiskolákban 29 ezer I. osztályos veszi át a tanévzárókon az első középiskolai bizonyítványt. Jövőre az ideinél előreláthatólag mintegy 1700-zal több, megközelítően 50 ezer neveződik a középiskolákban.

A tanévzáró ünnepélyeket június 12—20. között, az iskolák igazgatói által kijelölt napon tartják. Az új I. osztályosok beírásának időpontja az idén június 20.

Az általános iskolákhoz hasonlóan, a középiskolákban is szerveznek pótló foglalkozásokat azoknak a tanulóknak, akik egy vagy két tantárgyból nem érték el még az elégséges minősítést sem. A pótló foglalkozások ideje a tanév befejezésétől június 20-ig tart. Az azokon részt vett tanulók pótló beszámolókat tesznek, és sikertelenség esetén a tanévzáró értekezlet javítóvizsgára utasítja őket.

A javítóvizsgák ideje általában augusztus vége. A tudnivalókat az iskolák igazgatói a hirdetőtáblán teszik közzé.

Az iskolákban a neveléstelepi tanévzáró értekezletet június 20. és 30. között tartják. Ezekben az igazgatók — a párt- és szakszervezet, valamint a KISZ-szervezet tapasztalatainak figyelembevételével — részletesen elemzik az iskola egész évi nevelő-oktató munkáját, a tanítási órákon kívüli tevékenységét, a munkatervi feladatok és a tanév közben hozott határozatok végrehajtását. Ismertetik az iskola programját, a nyári ügyeleti beosztást, valamint a következő tanév előkészítéséhez szükséges tudnivalókat, egyebek között a tantárgyfelosztást.

Szaktanulók ballagása

Somogyi Károlyné felvétele

Mindenütt virág; tarka díszbe öltözött termék, virágoktól roskadozó diákok. Tegnap, szombaton, kora délelőtt, ünneplő rokonok, ismerősök jelenlétében ballagott a 624. számú Ipari Szaktanulók Intézet 264 végzős hallgatója. Közülük 42-en az érettségi bizonyítványt is megszerezték, hamarosan nyolefélé szakmában kezdik meg a munkát. A többiek húsz különböző szakmában helyezkednek el a frissen kapott szaktanulók-bizonyítvánnyal.

Felújították a győri levéltárat

Győrött, a megyei levéltárban őrzik a város, valamint az egykori Győr és Moson megyék közigazgatási dokumentumait. A legrégebb oklevél 1224-ből származik. A 14—15. századból csak szórványos anyagok maradtak fenn, a 16. század elejétől azonban már a teljes dokumentáció megtalálható, amely elsősorban a történet-szeknek, kutatóknak nyújt nagy segítséget. A gazdag állományt levéltári célokra alkalmatlan, elavult helyisé-

gekben halmozták fel. Ezért vált szükségessé a raktárak átalakítása és felújítása. A három évig tartó munkálatokat befejezték. A felújítás során különösen nagy gondot fordítottak a szigetelésre, mivel a nedvesség az évszázados iratok legnagyobb pusztítója. Az 5200 folyóméternyi anyag ma már biztonságban van. A felújítás során rendszereztek és az érdeklődők számára hozzáférhetővé tették a dokumentumokat.

Oroszlán-kölykök

A győri vadaskert látogatóinak kedvencei közé tartozik az oroszlánpár. A Cézár névre hallgató hím és a Dóra nevű nőstény oroszlán a debreceni állatkertben látta meg a napvilágot, de már kölyökkoruk óta Győrben élnek. Mindketten háromévesek és most születtek meg első kölykeik.

A hét elején napvilágra került három kis oroszlán-kölyökből azonban már csak egy él. Az életben maradt oroszlánbébit elvették az anyjától és mesterségesen — bébi tápszerrel — táplálják, s pótmamát keresnek neki, a terv az, hogy kutyával szoptatják.

Egy halott tó újra él

Tudósítás a megújult Palicsról

Hat évvel ezelőtt szinte megszűnt az élet a Szabadka melletti Palics-tóban: kipusztult a vízből a halállomány. A már agyonszennyeződött víz, amelyben korábban száznál több magasabb rendű állat talált életfeltételt — csupán háromféle apró ráknak kegyelmezett meg. Pedig a tó valamikor híres volt, gyógyerejét 1823-tól ismerték, a meleg fürdő 1845-ben, a park és a nádasház 1853-ban, az első emeletes szálló 1857-ben épült mellé.

Szabadka úgy döntött: megmenti az üdülők és a környezet számára a tavat, s 1972-ben megkezdtek a lecsapolását, az iszap eltakarítását. Egy év múlva felszántották a kiszáradt tófenéket. A munka, a vállalkozás nagyságát mutatják a következő számok: a lecsapoló csatornák építéséhez félmillió köbméter földet mozgattak meg; kikotortak 2,2 millió köbméter iszapot; a töltésekbe 90 ezer köbméter földet építettek; az újbóli feltöltéshez 12 millió köbméter vizet volt szükség, s a feltöltés több mint három hónapig tartott. A vállalkozás 140 millió dinárba került.

A Palics-tó víztükre öt-

hat négyzetkilométernyi, s tóvábti tisztaságát a hozzá csatlakozó szennyvíztisztító rendszer garantálja. Az élet már visszatért: sás és nád zöldell a tóban, alga, rák és hal dúsan szaporodik benne, vize és környezete üdülésre kiválóan alkalmas.

A környezetvédelmi világnapon adták át rendeltetésének a felújított, megtisztított tavat, s Szabadka további terveiben szerepel, hogy tu-

ristaközponttá építik ki. Ehhez elsősorban szállodaépítésre lesz szükség.

A tó környezete esztétikus, vize selymes, strandja kellemes. Bizonyára Szegeden is örülnék a hírnek: a hatalmas munkával és költséggel megmentett tó ismét kellemes fürdőhely, kiránduló-központtá vált. Az avatóünnepségen ott volt Szeged küldöttsége is, s két hatalmas pontyot engedett a vízbe.

Belvízrendezés Szolnok megyében

Szolnok megye egyike azoknak a földrajzilag mélyebben fekvő alföldi területeknek, ahol évenként visszatérő gondot okoznak a természetes kárt idéző első a belvízelöntések. A jelenleg meglevő mintegy négyezer kilométer hosszú csatornahálózat, illetve 71 szivattyútelep az országos átlagnak megfelelően csak 22 nap alatt képes az összegyűlt belvizet levezetni.

A helyzet javítására az V. ötéves tervben kiejelölt a kunygalui, a mirhó-gyolcsi és a sajfoki belvízrendezés és megkezdik a mirhói szivattyútelep és a tiszabói belvízöblözlet fejlesztését. A következő években sorra kerülő vízrendezés célja, hogy a jelenlegi 23 napról, 14 napra csökkentés a belvizek levezetési idejét.